

Sygn. akt IV KK 65/12

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 sierpnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dorota Rysińska (przewodniczący)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

Protokolant Danuta Bratkrajc

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Zbigniewa Siejbika

w sprawie **L. G. i B. G.**

oskarżonych z art. 286 § 1 kk i art. 294 § 1 kk w zw. z art. 12 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 21 sierpnia 2012 r.,

kasacji, wniesionej przez prokuratora Prokuratury Apelacyjnej,

od wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 20 października 2011 r., zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego z dnia 8 kwietnia 2011 r.

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu
odwoławczym.**

UZASADNIENIE

L. G. i B. G. zostali oskarżeni o to, że:

- I. „w okresie od 11 maja 2001 r. do 21 czerwca 2001 r. wspólnie i w porozumieniu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przedłożyli w STU E/.../ H/.../ nieprawdziwe oświadczenie zatajając fakt, że posiadają zadłużenie w innych bankach oraz złożyli nieprawdziwe oświadczenie w umowie o przewłaszczenie na zabezpieczenie rzeczy, że rzeczy nie są obciążone prawami osób trzecich, czym wyłudzili gwarancję spłaty należności handlowej w kwocie 400 000 zł stanowiącej mienie znacznej wartości dla B. POLAND sp. z o.o., czym działali na szkodę STU E/.../ H/.../ S.A.

tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. i art. 294 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.,

a nadto L.G. o to, że:

- II. w okresie od 11 maja 2001 r. do 28 maja 2001 r. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przedłożyła w STU E/.../ H/.../ nieprawdziwe oświadczenie zatajając fakt, że posiada zadłużenie w innych bankach oraz złożyła nieprawdziwe oświadczenie w umowie przewłaszczenia na zabezpieczenie rzeczy, że rzeczy nie są obciążone prawami osób trzecich, czym wyłudziła gwarancję spłaty należności handlowej w kwocie 100 000 zł dla H. S.A. czym działała na szkodę STU E/.../ H/.../ S.A.

tj.: o czyn z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;

- III. w okresie od 11 maja 2001 r. do 28 maja 2001 r. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przedłożyła w STU E/.../ H/.../ nieprawdziwe oświadczenie zatajając fakt, że posiada zadłużenie w innych bankach oraz złożyła nieprawdziwe oświadczenie w umowie przewłaszczenia na zabezpieczenie rzeczy, że rzeczy nie są obciążone prawami osób trzecich, czym wyłudziła gwarancję spłaty należności handlowej w kwocie 350 000 zł stanowiącej mienie znacznej wartości dla A. S.A., czym działała na szkodę STU E/.../ H/.../ S.A.

tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. i art. 297 § 1 k.k. i art. 294 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.”

Wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 18 lipca 2006 r.:

1. „L. G. została uznana za winną tego, że w okresie od 11 maja do 21 czerwca 2001 r., działając czynem ciągłym, poprzez złożenie w Towarzystwie Ubezpieczeniowym STU E/.../ H/.../ nieprawdziwego oświadczenia o braku zadłużenia w bankach i pełnej własności rzeczy (papierosów) stanowiących przedmiot zabezpieczenia, w sytuacji gdy były one obciążone prawami osób trzecich, wyłudziła od w/w ubezpieczyciela gwarancję spłaty należności handlowych z firmami tytoniowymi – B. Poland Spółka z o.o., H. Poland S.A. i A. Polska S.A. - na łączną sumę 850 000 zł, doprowadzając następnie gwaranta do niekorzystnego rozporządzenia mieniem tejże, znacznej wartości w postaci wypłaty odszkodowań, tj. występku z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 294 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k. i za to na mocy art. 286 § 1 k.k. i art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. skazana na karę 2 lat pozbawienia wolności;
2. B. G. został uznany za winnego tego, że w okresie od 11 maja do 21 czerwca 2001 r., działając czynem ciągłym, poprzez złożenie w Towarzystwie Ubezpieczeniowym STU E/.../ H/.../ nieprawdziwego oświadczenia o braku zadłużenia w bankach i pełnej własności rzeczy (papierosów) stanowiących przedmiot zabezpieczenia, w sytuacji gdy były one obciążone prawami osób trzecich, wyłudził od w/w ubezpieczyciela gwarancję spłaty należności handlowej z firmą tytoniową – B. Poland Spółka z o.o., na sumę 400 000 zł, doprowadzając następnie gwaranta do niekorzystnego rozporządzenia mieniem tejże, znacznej wartości w postaci wypłaty odszkodowania, tj. występku z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 294 § 1 k.k. przy zastosowaniu z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k. i za to na mocy art. 286 § 1 k.k. i art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. skazany na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
3. na mocy art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonych kar pozbawienia wolności zostało obojgu oskarżonym warunkowo zawieszzone na okres 5 lat próby;
4. na mocy art. 72 § 2 k.k. oskarżeni zostali zobowiązani do częściowego naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz Towarzystwa Ubezpieczeniowego STU E/.../ H/.../ kwoty 50 000 zł przez L. G. oraz kwoty 25 000 zł przez B. G”.

Od wyroku tego apelację złożył prokurator zaskarżając go w części dotyczącej orzeczenia o karze, na niekorzyść obojga oskarżonych i zarzucając:

I. „obrazę przepisów prawa materialnego, a to:

1. przepisu art. 11 § 3 k.k. poprzez wskazanie jako podstawy wymiaru kar wymierzonych L. G. i B. G. art. 286 § 1 k.k. i art. 294 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 3 k.k., podczas w sytuacji zbiegu przepisów sąd wymierza karę na podstawie przepisu przewidującego karę najsurowszą, a więc winien ją wymierzyć na zasadzie art. 294 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 3 k.k.,
2. przepisu art. 46 § 1 k.k. poprzez jego niezastosowanie i zobowiązanie oskarżonych L. G. i B. G. do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem na podstawie art. 72 § 2 k.k., podczas, gdy pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego złożył wniosek o orzeczenie wobec oskarżonych środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody, co zgodnie z art. 46 § 1 k.k. obligowało Sąd do orzeczenia takiego obowiązku;

II. rażąco niewspółmierność kar wymierzonych oskarżonym (...).

Podnosząc te zarzuty prokurator wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wyeliminowanie z podstawy wymiaru kar wymierzonych oskarżonym przepisu art. 286 § 1 k.k., orzeczenie środków karnych w postaci zakazu prowadzenia działalności gospodarczej oraz naprawienia szkody.

Po rozpoznaniu apelacji prokuratora, Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2007 r., uchylił wyrok Sądu Rejonowego z dnia 18 lipca 2006 r. i sprawę przekazał temu sądowi do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu swojego orzeczenia Sąd odwoławczy zauważył, że Sąd I instancji dokonując zmiany opisu czynów pominął w części dyspozytywnej wyroku określenie „w celu osiągnięcia korzyści majątkowej”, będące ustawowym znamieniem przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. Sąd Okręgowy zwrócił przy tym uwagę, iż z uwagi na to, że w tym zakresie prokurator nie zaskarżył wyroku na niekorzyść oskarżonych, w dalszym postępowaniu należy mieć na uwadze zakaz *reformationis in peius*. Sąd odwoławczy nakazał również rozważenie, w postępowaniu ponownym, dopuszczalności przypisania oskarżonym przestępstwa z art. 297 § 1 k.k., w kontekście art. 4 § 1 k.k., ze względu na inną treść podanej normy w dacie czynu, aniżeli w chwili wyrokowania. Zalecił Sąd odwoławczy również dokonanie ustaleń w przedmiocie charakteru gwarancji, którą mieli wyłudzić oskarżeni.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy, wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 19 listopada 2009 r., oskarżeni L. G. i B. G. zostali uniewinnieni. W uzasadnieniu wyroku wskazano, że w odniesieniu do zarzutu popełnienia przestępstwa oszustwa z art. 286 § 1 k.k. nastąpiło to z powodów wskazanych uprzednio przez Sąd odwoławczy, tj. pominięcia w opisie czynu przypisanego oskarżonym w pierwszym wyroku znamienia działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej oraz konieczności respektowania pośredniego zakazu *reformationis in peius*, wynikającego z art. 443 k.p.k. w zw. z art. 434 § 1 k.p.k.. Uznanie oskarżonych za winnych przestępstwa z art. 297 § 1 k.k. było natomiast niedopuszczalne z tego względu, iż w dacie czynu (maj - czerwiec 2001 r.) przywołana norma penalizowała jedynie przedłożenie fałszywych lub stwierdzających nieprawdę dokumentów bądź oświadczeń w celu uzyskania gwarancji kredytowej, a nie każdej gwarancji, w tym m.in. handlowej gwarancji zapłaty za zamawiany towar. Z kolei prawo bankowe jednoznacznie definiowało pojęcie wspomnianej gwarancji kredytowej jako instrumentu związanego *stricte* z działalnością banków, a nie innych instytucji, w tym ubezpieczeniowych. Zmiana stanu prawnego w tym zakresie nastąpiła dopiero w 2004 r., kiedy zmieniono treść art. 297 § 1 k.k., obejmując nim także inne gwarancje, nie tylko kredytowe. W konsekwencji w dacie uzyskania przez oskarżonych w/w gwarancji handlowej czyn oskarżonych, ze względu na treść art. 1 § 1 k.k., nie wyczerpywał znamion rozważanego występku.

Wyrok ten zaskarżył, w całości na niekorzyść obojga oskarżonych, apelacją prokurator, zarzucając:

„obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a to przepisu art. 443 k.p.k. poprzez uznanie, że przypisanie oskarżonym przy ponownym rozpoznaniu sprawy czynu z art. 286 § 1 k.k. naruszałoby zakaz orzekania na niekorzyść oskarżonych, z uwagi na ominięcie w opisie czynów przypisanych oskarżonym w wyroku z dnia 18 lipca 2006 r. znamienia <działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej>, czego konsekwencją było uniewinnienie oskarżonych od popełnienia zarzucanych im czynów, podczas gdy z opisu czynów przypisanych oskarżonym w wyroku z dnia 18 lipca 2006 r. wynikało, że działali oni w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, mimo iż Sąd wprost nie użył takiego sformułowania, dlatego możliwym było przypisanie im popełnienia przestępstwa z art. 286 § 1 k.k., gdyż nie naruszałoby to zakazu *reformationis in peius*”.

Podnosząc ten zarzut prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Rozpoznając sprawę, Sąd Okręgowy, jako Sąd odwoławczy, wyrokiem z dnia 30 marca 2010 r. uchylił zaskarżone orzeczenie i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu, jako Sądowi I instancji, do ponownego rozpoznania. Przekazanie to nastąpiło jedynie w zakresie czynu z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k., gdyż prokurator, na co zwrócił uwagę sąd odwoławczy, nie zaskarżył wyroku sądu I instancji w tym zakresie, w jakim przyjęto w nim, że zachowanie każdego z oskarżonych nie wyczerpywało znamion występku z art. 297 § 1 k.k. Sąd odwoławczy, nie podzielając zapatrywania wyrażonego przez Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 kwietnia 2007 r., wyraził tym razem pogląd, iż uprzednie użycie w wyroku skazującym sformułowania o wyłudzeniu gwarancji spłaty należności handlowych jest tożsame z ustaleniem, że oskarżeni działali w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

Sąd Okręgowy, wyrokiem z dnia 8 kwietnia 2011 r.:

1. „uznał L.G. za winną tego, że w okresie od 11 maja 2001 r. do 21 czerwca 2001 r. działając w zamiarze osiągnięcia korzyści majątkowej, w zamiarze z góry podjętym, w krótkich odstępach czasu, przedłożyła STU E/.../ H /.../ nieprawdziwe oświadczenia, zatajając fakt, że posiada zadłużenie w innych bankach oraz złożyła nieprawdziwe oświadczenia w umowach przewłaszczenia na zabezpieczenie rzeczy, zatajając fakt, że rzeczy są obciążone prawami osób trzecich, wyłudziła gwarancje spłaty należności handlowej w kwocie 400 000 zł dla B. POLAND sp. z o.o., czym doprowadziła STU E/.../ H/.../ S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem i wypłaty odszkodowania w kwocie 325 684,74 zł, wyłudziła gwarancję spłaty należności w kwocie 100 000 zł dla H. POLAND S.A., czym doprowadziła STU E/.../ H/.../ S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem i wypłaty odszkodowania w kwocie 101 121,48 zł, wyłudziła gwarancję spłaty należności handlowej w kwocie 350 000 zł dla A. POLSKA S.A., czym doprowadziła STU E/.../ H/.../ S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem i wypłaty odszkodowania w kwocie 275 616,25 zł, łącznie w kwocie 702 422,47 zł stanowiącej mienie znacznej wartości, to jest czynu wyczerpującego znamiona występku z art. 286 § 1 k.k. i art. 294 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 12 k.k. i za to na mocy art. 294 § 1 k.k. wymierzył jej karę 2 lat pozbawienia wolności;

2. uznał B. G. za winnego tego, że w okresie od 28 maja 2001 r. do 21 czerwca 2001 r. działając w zamiarze osiągnięcia korzyści majątkowej, w zamiarze z góry podjętym, w krótkich odstępach czasu, przedłożył w STU E/.../ H/.../ nieprawdziwe oświadczenia w umowie przewłaszczenia na zabezpieczenie rzeczy, zatajając fakt, że rzeczy są obciążone prawami osób trzecich, czym wyłudził gwarancję spłaty należności handlowej w kwocie 400 000 zł dla B. POLAND sp. z o.o., czym doprowadził STU E/.../ H/.../ S.A. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości i wypłaty odszkodowania w kwocie 325 684,74 zł, tj. czynu wyczerpującego znamiona występku z art. 286 § 1 k.k. i art. 294 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 12 k.k. i za to na mocy art. 294 § 1 k.k. wymierzył mu karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;
3. na mocy art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie orzeczonych kar pozbawienia wolności warunkowo zawieszono oskarżonym na okres próby 5 lat”.

Apelację wniósł prokurator zaskarżając powyższy wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść obojga oskarżonych. Zarzucając:

„obrazę przepisu prawa materialnego, a to przepisu art. 46 § 1 k.k. poprzez nieorzeczenie wobec L. G. i B. G. środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody w kwocie 325 684,74 zł na rzecz pokrzywdzonego STU E/.../ H/.../, podczas gdy pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego złożył wniosek o orzeczenie wobec oskarżonych środka karnego w postaci obowiązku szkody, co zgodnie z art. 46 § 1 k.k. obligowało Sąd do jego uwzględnienia”.

Prokurator podnosząc ten zarzut, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec oskarżonych środka karnego w postaci obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem na rzecz pokrzywdzonego Sopockiego Towarzystwa Ubezpieczeń E/.../ H/.../ S.A. solidarnie w kwocie 325 684,74 zł.

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 20 października 2011 r., zmienił powyższy wyrok Sądu Okręgowego z dnia 8 kwietnia 2011 r., w ten sposób, że uniewinnił oskarżonych L. G. i B. G. od popełnienia przypisanych im czynów. Sąd Apelacyjny, jak wynika z uzasadnienia wyroku, stanął bowiem na stanowisku, że zaskarżony wyrok dotknięty jest uchybieniem, które podlegało uwzględnieniu z urzędu i w myśl art. 440 k.p.k. obligowało ten Sąd do orzekania poza granicami środka odwoławczego, a charakter tego uchybienia musiał skutkować zmianą

zaskarżonego wyroku i uniewinnieniem oskarżonych od przypisanego im przestępstwa. Sąd II instancji odniósł się bowiem do sytuacji prawnej jaka wytworzyła się w związku z na nowo, w stosunku do aktu oskarżenia, ukształtowaną treścią zarzutów przypisanych oskarżonym w wyroku Sądu Rejonowego z dnia 18 lipca 2006 roku, i rozpoznanej przez Sąd Okręgowy apelacji prokuratora wywiedzionej od tego orzeczenia. Sąd Apelacyjny przyjął, że brak sformułowania „działanie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej” i nie zaskarżenie w tej części na niekorzyść oskarżonych nie pozwalał sądowi, przy ponownym rozpoznaniu sprawy, na uzupełnienie treści zarzutu o w/w sformułowanie.

Kasację od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 20 października 2011 roku, wniósł prokurator Prokuratury Apelacyjnej i zaskarżając go w całości na niekorzyść oskarżonych, zarzucił:

I. „rażące naruszenie prawa materialnego, a to art. 286 § 1 k.k. przez błędne przyjęcie, że w czynach przypisanych oskarżonym wyrokiem Sądu Rejonowego, z dnia 18 lipca 2006 roku, brak jest ustawowego znamienia działania L. G. i B. G. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, podczas gdy w rzeczywistości z treści i sformułowania przedmiotowego zarzutu jednoznacznie wynika, że działali oni w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, a nadto to, że konstrukcje treści zarzutów zawierają w sobie znamię przestępstwa działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, które to uchybienie mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku;

II. rażące naruszenie prawa procesowego, a to art. 433 § 1 k.p.k. w zw. z art. 440 k.p.k. oraz art. 434 § 1 k.p.k. poprzez niesłuszne rozpoznanie sprawy poza granicami środka zaskarżenia, w sytuacji, w której nie zachodziły żadne okoliczności uzasadniające przyjęcie, że wyrok Sądu I instancji nosi cechy rażąco niesprawiedliwego co mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia;

III. rażące naruszenie prawa procesowego, a to art. 7 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez wyrażenie błędnego poglądu, iż prokurator w apelacji od wyroku z dnia 18 lipca 2006 roku domagał się wyeliminowania z podstawy skazania art. 286 § 1 k.k., a także braku odniesienia się do wszystkich okoliczności uzasadniających równoznaczność pojęcia wyłudzenia mienia z celem osiągnięcia korzyści majątkowej w opisie czynów zawartych w w/w wyroku Sądu Rejonowego, co mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku”.

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Prokurator Prokuratury Generalnej, na rozprawie kasacyjnej, podtrzymał stanowisko zawarte w kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja prokuratora wniesiona na niekorzyść oskarżonych zasługuje na uwzględnienie. Rację ma bowiem skarżący, gdy podnosi w kasacji, że Sąd Apelacyjny dopuścił się rażącego naruszenia prawa materialnego.

Oczywiście nie ulega żadnym wątpliwości, na co wskazywał Sąd Najwyższy wielokrotnie w swoich orzeczeniach, że w opisie czynu przypisanego sprawcy muszą zostać ujęte wszystkie elementy zachowania się sprawcy należące do zespołu ustawowych znamion danego typu przestępstwa, a pominięcie jakiegokolwiek elementu powoduje, że taki opis jest wadliwy. Nie może też Sąd odwoławczy, wobec związania zakazem *reformationis in peius* dokonywać nowych ustaleń faktycznych (w tym także poprzez „dookreślanie” opisu czynu) ani uchylać wyroku i w tym celu przekazywać sprawy do ponownego rozpoznania, w wypadku, gdy wyrok nie został zaskarżony na niekorzyść oskarżonego w części dotyczącej winy (por. wyroki: z dnia 10 lutego 2000 r., IV KKN 726/98, LEX nr 51393; z dnia 9 lipca 2002 r., III KKN 499/99, LEX nr 105496; z dnia 23 czerwca 2010 r., III KK 373/09, LEX nr 598844).

Należy jednakże stwierdzić, że całkowicie chybione jest twierdzenie Sądu Apelacyjnego, iż w opisie przestępstw przypisanych oskarżonym przez Sąd Rejonowy w wyroku z dnia 18 lipca 2006 roku, brak było koniecznego dla bytu przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. znamienia kierunkowego, tj. działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Faktycznie, rozpoznając po raz pierwszy sprawę, Sąd I instancji wprost nie posłużył się tym kodeksowym sformułowaniem, nie oznacza to jednak, że to znamię zostało pominięte. Z opisu wówczas przypisanych oskarżonym czynów wynika bowiem, że oskarżeni swoim zachowaniem zrealizowali znamię w postaci „działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej” co powoduje, że opis zawierał komplet znamion. Przypomnieć należy, że Sąd redagując opis czynu przypisanego może posłużyć się jedną z dwóch metod konkretyzowania istoty czynu w wyroku. Metodą repetycji, polegającą na przytoczeniu ustawowych znamion, a następnie po słowach np. „przez to”, „w

szczegółności” wyrażen konkretyzujących te znamiona przez opis odpowiadający ustaleniom, bądź za pomocą metody podstawiania, polegającą na zaniechaniu przytaczania ustawowych znamion i wskazania wprost na ustalenia faktyczne (por. A. Zachuta, Opis i kwalifikacja prawna czynu z uwzględnieniem sprawczych odmian przestępnego współdziałania, Prokuratura i Prawo 2005, z. 1, s. 52).

Przypomnieć należy, Sąd Rejonowy w wyroku z dnia 18 lipca 2006 roku, uznał oskarżonych winnymi tego, że we wskazanych okresach, działając czynem ciągłym, poprzez złożenie w Towarzystwie Ubezpieczeniowym STU E/.../ H/.../ nieprawdziwych oświadczeń o braku zadłużenia w bankach i pełnej własności rzeczy stanowiących przedmiot zabezpieczenia, w sytuacji gdy były one obciążone prawami osób trzecich, wyłudzili od w/w ubezpieczyciela gwarancje spłaty należności handlowych z określonymi firmami tytoniowymi, na określone sumy, doprowadzając następnie gwaranta do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w postaci wypłaty odszkodowań. Gwarancja spłaty należności jest natomiast prawem majątkowym i w różnych kontekstach może świadczyć albo o zmniejszeniu pasywów albo o powiększeniu aktywów. Powiązanie słowa „wyłudzić” z gwarancją spłaty należności świadczy jednoznacznie o celu działania, a więc celu osiągnięcia korzyści majątkowej w postaci zmniejszenia pasywów. Użycie zwrotu „wyłudzili” w opisie czynu z art. 286 § 1 k.k. jest bowiem znaczeniowo równorzędne z ustawowym zwrotem wskazującym na cel działania sprawców, jakim jest osiągnięcie korzyści majątkowej (por. wyroki SN: z dnia 19 marca 2008 r., V KK 363/07, LEX nr 370263; z dnia 29 marca 2011 r., III KK 321/10, LEX nr 846388). Skoro zatem udzielone oskarżonym przez ubezpieczyciela, gwarancje spłaty należności handlowych stanowiły niewątpliwie po ich stronie korzyść majątkową w postaci zmniejszenia pasywów, to sformułowanie użyte w wyroku, że oskarżeni „wyłudzili od ubezpieczyciela gwarancje spłaty należności handlowych” wskazuje, że oskarżeni działali w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Wynika więc z tego jednoznacznie, że Sąd Rejonowy w opisie czynów przypisanych oskarżonym w opisowy sposób, przy posłużeniu się metodą podstawiania, ujął znamię w postaci „działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej”.

W tej sytuacji należy uznać, że zarzut zawarty w kasacji jest trafny, gdyż Sąd odwoławczy dopuścił się obrazy przepisu art. 286 § 1 k.k., która miała charakter rażący, a jej wpływ na treść wyroku był oczywisty, albowiem oskarżeni zostali

uniewinnieni. Z uwagi na to, że jest to wystarczające do wydania merytorycznego orzeczenia, Sąd Najwyższy w oparciu o przepis art. 436 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. ograniczył rozpoznanie kasacji tylko do tego właśnie uchybienia, bowiem rozpoznanie pozostałych zarzutów jest bezprzedmiotowe.

Sąd Najwyższy uchylił więc zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Apelacyjnemu do rozpoznania w postępowaniu odwoławczym, który przy ponownym rozpoznaniu apelacji prokuratora, zgodnie z art. 442 § 3 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k., będzie związany powyżej przedstawionym zapatrywaniem prawnym.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.